

TERTS

TRANSITIE IN ENERGIE VIA EEN REGIEROL VOOR DE TERTIAIRE SECTOR

RAPPORT DRIVERS ENERGIETRANSITIE EN INVESTEREN IN INNOVATIEVE TECHNIEKEN

Interreg Vlaanderen – Nederland project No. 0393

Met financiële steun van

Om de drivers voor investeringen in innovatieve technieken te kunnen bepalen, heeft de TU Eindhoven een onderzoek uitgevoerd bij 126 bedrijven over hun energieapparatuur, met een focus op zonnepanelen, warmtepompen en ventilatiesystemen, waarbij met name is gekeken naar de doelstellingen, mogelijke belemmeringen en prikkels voor de aankoop van innovatieve technieken¹.

De conclusies waren als volgt. Bedrijven met verschillende activiteiten (Food en Non-food) hebben afwijkende doelstellingen met betrekking tot energiegebruik en energie-gerelateerde investeringen. Maar voor alle bedrijven geldt dat de grootste invloed op keuzegedrag van KMO/MKB installatieprijs, terugverdientijd en vermindering van de energiekosten van energietechnieken te zijn. De overheid kan helpen door aanvullende subsidiëring. Belangrijke barrières zijn huursituaties, het gebrek aan budget en de acceptatie van de huidige situatie acceptabel is. Hieraan kan worden tegemoet te komen door te wijzen op de waardestijging van een pand door verduurzaming en de keuze voor het juiste natuurlijke moment om te investeren in energietechnieken.

Rapport 3.4: zie voetnoot 1.

Deze input is meegenomen bij het opstellen van het laymans report hoofdstuk 22.

Op verdere prikkels is in het rapport 3.5 "Incentives" ingegaan.

¹ Gu, G., Feng, T., Breukel, A., de Moor, H., & Zwaenepoel, B. (2021). *Companies' adoption of innovative energy facility: Results of a simultaneous equation approach*. Abstract van 7th International Conference on Smart Energy Systems. Zie: <https://research.tue.nl/nl/publications/companies-adoption-of-innovative-energy-facility-results-of-a-sim> De presentatie

zelf staat in de url: <https://smartenergysystems.eu/wp-content/uploads/2021/10/0107.pdf> De resultaten zijn gepresenteerd op de TERTS webinar 10 december 2021 en in eerder vorm ogenomen in activiteitenrapport 5.

² <https://publicaties.avans.nl/terts/context>

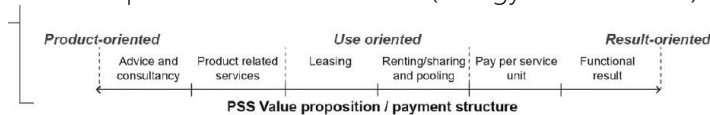

3.5 RAPPORT INCENTIVES VOOR ACTOREN WAAR DE DOELGROEP VAN AFHANKELIJK IS

Onderzoek naar de ervaringen voor deelname/afhaken van ondernemers in het investeren in duurzame energietechnieken zijn opgenomen in rapport 3.5 "Incentives". Het rapport biedt een overzicht en analyse van redenen voor de adoptie van meer innovatieve energietechnieken en de mogelijke barrières op basis van onze eigen ondervraging (bij de gemeenten, energicoaches, ondernemers), een aanvullend onderzoek door middel van een parametrische studie (KU Leuven). Belangrijke observaties uit rapport 3.5 zijn hieronder beschreven³.

De verdienmodellen voor de technieken laten zien dat innovatieve energie technieken vaak flink duurder zijn met een langere terugverdientijd. Mogelijkheden om dit op te lossen zijn:

- A. Overheidssubsidie.
- B. Het hoge benodigde budget kan worden ondervangen door de investeringskosten uit te smeren over meerdere jaren, bijvoorbeeld door middel van leasecontract⁴ en de keuze voor het juiste natuurlijke moment om te investeren in energietechnieken.
- C. Als de ondernemer het pand huurt, dan vormt het eigenaarschap een belangrijke belemmering voor energie investeringen. De ondernemer-huurder wil weliswaar de energiekosten verminderen, maar voor de eigenaar spelen deze exploitatiekosten geen rol. Een oplossing kan worden gezocht in het vinden van een gezamenlijk voordeel voor beide partijen in het contract (waardestijging van het pand⁵ + lagere exploitatiekosten) en het leasen of performance contracten (energy-as-a-service⁶).

- D. De gemeente/energicoach kan ondersteunen bij het zoeken naar leveranciers en een maatwerk contract.
- E. Combineren van technieken.
- F. Financieel, zelfs met subsidie, zijn innovatieve energietechnieken vaak niet rendabel. Dus wij hebben zelf een inclusieve business case ontwikkeld waar kosten en opbrengsten breed zijn gedefinieerd⁷. Dit kan een ondernemer een zetje geven en sluit aan bij ideële waarden rondom milieu en comfort/uitstraling van die zaak die voor klanten prettig is (in toekomst wordt door Corona frisse licht steeds belangrijkers).
- G. Gedrag kan aanstekelijk werken⁸. We zien dit ook bij huizeigenaren. In de verschillende stadia van het besluitvormingsproces kunnen sociaal-demografische factoren van huizeigenaren interesse opwekken voor energie-renovatiemaatregelen en beïnvloedt het sociale netwerk van eigenaren hun beslissing; andere eigenaren zijn dan als het ware ambassadeurs voor verdere energiebesparende veranderingen⁹. Dit is niet alleen een individueel proces, maar ook een sociaal proces waarbij ondernemers elkaar beïnvloeden. Op gemeentelijk niveau dient men na te gaan hoe zakelijke relaties van ondernemers met een positieve mening over duurzame investeringen veel meer kunnen worden ingeschakeld om tot collectieve actie te komen.

³ Resultaten zijn gepresenteerd tijdens het slotevent 14 maart 2022, Brugge.

⁴ Reim W, Parida V, Örtqvist D. (2015). Product-Service Systems (PSS) business models and tactics - A systematic literature review. *Journal of Cleaner Production*, 97:61–75

⁵ <https://www.nvm.nl/nieuws/2020/onderzoek-waardestijging-kantoorpanden>

⁶ Emili S, Ceschin F, Harrison D (2016) Product-Service Systems applied to Distributed Renewable Energy: a classification system and 15 archetypal models. Energy for Sustainable Development 32, 71–98;

⁷ <https://doi.org/10.34641/clima.2022.266>.

⁸ <https://www.change.inc/mobiliteit/duurzaam-gedrag-werkt-aanstekelijk-hoe-komt-dat-33277>

⁹ <https://doi.org/10.1016/J.ERSS.2019.101284>

Bij het doorvragen kwamen de volgende incentives nadrukkelijk naar voren:

- Ondernemers vinden een neutraal aanspreekpunt voor advies en begeleiding belangrijk; het moet niet leiden tot een verplichting
- De (gratis) energiescan (gratis) wordt gewaardeerd en vertrouwd
- Men zoekt ondersteuning bij vinden van financiering/subsidiëring

Rapport 3.5:

- Gepresenteerd op slotevent (Brugge, 14 maart 2022).
- Deze input is meegenomen bij het opstellen van het laymans report hoofdstuk 3¹⁰.